

หลักสูตร การปลูกหม่อนสำหรับเลี้ยงไหม จำนวน 10 ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอบ้านด่านลานหอย

ความเป็นมา

สภาพสังคมปัจจุบัน มนุษย์เราได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่ทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้ไปอย่างรวดเร็ว และไม่เพียงพอกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นทุกมุมโลก มนุษย์จึงประสบปัญหาต่างๆตามมามากมาย โดยเฉพาะด้านการดำรงชีวิต และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน นอกจากนี้จะมีการประกอบอาชีพเพื่อเป็นการเลี้ยงตัวเองและครอบครัวแล้ว ยังมีสิ่งที่ดีว่าเป็นภาระหนัก คืออาหารเพื่อบริโภคประจำวัน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์เราจะต้องสร้างขึ้นหรือมาทดแทนโดยวิธีการต่าง ๆ เพื่อการอยู่รอดการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม มีความสำคัญทางด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมไหมในประเทศไทยมาก เพราะไหมที่เลี้ยงกันเป็นอุตสาหกรรม ยังจะกินใบหม่อนเป็นอาหารเพียงชนิดเดียวเท่านั้น เราจะเห็นได้ว่าผลผลิตของเส้นไหมหรือรังไหม จะมีคุณภาพดี ผลผลิตสูงได้นั้น ใบหม่อนจะต้องดีและมีคุณภาพตามไปด้วย แต่สิ่งที่เป็นประเด็นปัญหาและอุปสรรคในส่วนนี้ก็คือ การดูแลการจัดการหม่อน โรคและแมลงศัตรูหม่อน ซึ่งจะทำให้สายหม่อน ซึ่งในการแก้ปัญหาให้ถูกต้องและเหมาะสมอย่างแท้จริงคือ การป้องกัน เพราะการใช้สารเคมีในการกำจัดโรคและแมลงศัตรูหม่อน เป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยง เนื่องจากมีผลกระทบโดยตรงต่อหนอนไหม เมื่อมีการกินใบหม่อนที่ถูกสารเคมี ดังนั้น การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม จึงเป็นอาชีพหนึ่งในการเสริมสร้างรายได้ให้แก่ผู้สนใจในอาชีพนี้

หลักการ

หลักสูตรการประกอบอาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม มีหลักการดังนี้

1. เป็นการจัดหลักสูตรการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ที่มีความยืดหยุ่น ทั้งด้านหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนรู้อ การวัดและประเมินผล เน้นบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่าง ๆ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี และวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในพื้นที่
2. การจัดการศึกษาการประกอบอาชีพหลักสูตรการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม มุ่งเน้นให้ผู้ไม่มีอาชีพหรือผู้ไม่มีอาชีพแล้ว และต้องการพัฒนาอาชีพของตนเองให้มีความมั่นคง โดยการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างทั่วถึงเท่าเทียมกัน เน้นความรู้คู่คุณธรรม
3. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย
4. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. การจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นการอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนากลุ่มเป้าหมาย ผู้ไม่มีอาชีพหรือผู้ที่มีอาชีพแล้ว และต้องการพัฒนาอาชีพของตนเองให้มีความมั่นคง ให้มีความพร้อมที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดหมาย

หลักสูตรการประกอบอาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม มีจุดหมายดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้

2. เพื่อลดอัตราการว่างงาน เป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับการประกอบอาชีพในชุมชน
3. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และอาชีพดั้งเดิมและสังคม

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน 10 ชั่วโมง

ทฤษฎี 2 ชั่วโมง

ปฏิบัติ 8 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. ชื่องานประกอบอาชีพ การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม จำนวน 2 ชั่วโมง
 - 1.1 ความสำคัญในการประกอบอาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม
 - 1.2 ความเป็นไปได้ในประกอบอาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม
 - 1.2.1 การวางแผนและบริหารจัดการ
 - 1.2.2 แหล่งเงินทุนและการจัดหาเงินทุน
 - 1.2.3 ความต้องการของตลาด
 - 1.2.4 การเลือกพื้นที่
 - 1.2.5 การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์
 - 1.3 ศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง
 - 1.3.1 ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ
 - 1.3.2 สถานประกอบการเกี่ยวกับเรื่องหม่อนไหม
 - 1.3.3 ร้านค้าจำหน่ายวัสดุ อุปกรณ์ ที่จำเป็นในการเลี้ยงไหม
 - 1.3.4 ร้านค้าหรือตัวแทนในการจำหน่ายผลผลิต
 - 1.3.5 เครือข่ายกลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหม
 - 1.4 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม
 - 1.4.1 การเลือกพันธุ์หม่อน
 - 1.4.2 การเลือกพื้นที่ปลูก
 - 1.4.3 การเตรียมท่อนพันธุ์
 - 1.4.4 การเตรียมดิน
 - 1.4.5 วิธีการปลูก
 - 1.4.6 การเก็บเกี่ยวใบหม่อน
 - 1.4.7 การเตรียมห้องเลี้ยง
 - 1.4.8 การเลือกพันธุ์ไหม

2. ทักษะการประกอบอาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม จำนวน 8 ชั่วโมง

2.1 ชั้นการเตรียมการการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

2.2 ชั้นฝึกทักษะการประกอบอาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

2.2.1 การเตรียมท่อนพันธุ์

2.2.2 การเตรียมดิน

2.2.3 วิธีการปลูก

2.3 ชั้นการดูแลรักษาเพื่อจำหน่าย

2.3.1 การดูแลรักษาสวนหม่อน

2.3.2 การตัดแต่งกิ่งหม่อน

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตร

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ชื่อง ทางการ ประกอบ อาชีพการ ปลูกหม่อน เลี้ยงไหม	1 อธิบายความสำคัญ ใน การประกอบ อาชีพการ ปลูก หม่อนเลี้ยงไหมได้ 1.2 อธิบายความ เป็นไปได้ ในการ ประกอบอาชีพการ ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ได้แก่ การวางแผน และ การบริหาร จัดการ การหา แหล่ง เงินทุน ความ ต้องการของตลาด การ เลือกพื้นที่และ การจัดการ วัสดุ อุปกรณ์	1.1 ความสำคัญในการ ประกอบอาชีพการปลูก หม่อน เลี้ยงไหม 1.2 ความเป็นไปได้ใน ประกอบ อาชีพการปลูก หม่อนเลี้ยงไหม 1.2.1 การวางแผนและ บริหารจัดการ 1.2.2 แหล่งเงินทุนและ การ จัดหาเงินทุน 1.2.3 ความต้องการของ ตลาด 1.2.4 การเลือกพื้นที่ 1.2.5 การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ 1.3 ศึกษาหาความรู้จาก แหล่ง เรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง .3.1 ศูนย์หม่อนไหม เฉลิม พระเกียรติฯ 1.3.2 สถานประกอบการ เกี่ยวกับเรื่องหม่อนไหม	1.1 ศึกษาข้อมูลจาก เอกสาร สื่อต่าง ๆ สถาน ประกอบการ สื่อของจริง ภูมิปัญญาใน ชุมชน เพื่อนำ ข้อมูลมาใช้ใน การประกอบ อาชีพ ที่มีความ เป็นไปได้ใน ชุมชน 1.2 ศึกษาดูงานในสถาน ประกอบการและแหล่ง เรียนรู้ในชุมชนของตนเอง 1.3 วิทยากรบรรยาย เกี่ยวกับการ ปลูกหม่อน เลี้ยงไหม 1.4 ครู ผู้เรียน และผู้รู้ ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศ ทางการประกอบอาชีพการ ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมใน รูปแบบที่เหมาะสมกับ ตนเอง เช่น ผู้เชี่ยวชาญ เจ้าของฟาร์ม ลูกจ้าง ฯลฯ โดยคำนึงถึงความเสี่ยงจาก ภัยธรรมชาติ โรคติดต่อ ความ คุ้มค่า และความ ต้องการของ ตลาด	2 ชม.	
เรื่อง		เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	

	จุดประสงค์การเรียนรู้			ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		1.3.3 ร้านค้าจำหน่ายวัสดุอุปกรณ์ ที่จำเป็นในการเลี้ยง ไหม 1.3.4 ร้านค้าหรือตัวแทนในการจำหน่ายผลผลิต 1.3.5 เครือข่ายกลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหม 1.4 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการ ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม 1.4.1 การเลือกพันธุ์หม่อน 1.4.2 การเลือกพื้นที่ปลูก 1.4.3 การเตรียมท่อนพันธุ์ 1.4.4 การเตรียมดิน 1.4.5 วิธีการปลูก 1.4.6 การเก็บเกี่ยวใบหม่อน	วิทยากรให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การเตรียมท่อนพันธุ์ การเตรียมดิน วิธีการปลูก การเก็บเกี่ยวใบหม่อน การเตรียมห้องเลี้ยง การเลือกพันธุ์ใหม่ ขั้นตอนการดูแลรักษาเพื่อจำหน่าย การดูแลรักษาสวนหม่อน การตัดแต่งกิ่งหม่อน รู้จักแมลงศัตรูและโรคที่สำคัญของหม่อน		
.2. ทักษะการประกอบอาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม	2.1 อธิบายความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม 2.2 ฝึกทักษะในการประกอบอาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม 2.3 ฝึกทักษะการดูแลรักษาเพื่อจำหน่าย	2.1 ขั้นตอนการเตรียมการการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม 2.2 ขั้นฝึกทักษะการประกอบอาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม 2.2.1 การเตรียมท่อนพันธุ์ 2.2.2 การเตรียมดิน 2.2.3 วิธีการปลูก 2.2.4 การเก็บเกี่ยวใบหม่อน 2.3 ขั้นตอนการดูแลรักษาเพื่อจำหน่าย 2.3.1 การดูแลรักษาสวนหม่อน 2.3.2 การตัดแต่งกิ่งหม่อน	การเตรียมห้องเลี้ยง การเลือกพันธุ์ใหม่ ขั้นตอนการดูแลรักษาเพื่อ		8 ชม.

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. ศึกษาจากเอกสารและภูมิปัญญา
2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้
3. ฝึกปฏิบัติจริง

สื่อการเรียนรู้

1. สื่อเอกสาร
2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์
3. ภูมิปัญญา

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้

และจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีผลงาน ชิ้นงาน

เอกสารหลักฐานการศึกษา

-

การเทียบโอน

ลงชื่อ.....ผู้เสนอหลักสูตร
(นายสมชาย นาโตนด)
ครู กศน.ตำบลลิ้งชัน

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(นายบุญเสริม อิ่มหน้า)
ประธานกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ.....
(นางสาวสุพรรณิ พุฒฤทธิ์)
หัวหน้างานการศึกษาต่อเนื่อง

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร
(นางริสา วัฒนะรัตน์)
ผอ.กศน.อำเภอคีรีมาศ
ปฏิบัติหน้าที่ ผอ.สกร.อำเภอคีรีมาศ
รักษาการในตำแหน่ง ผอ.สกร.อำเภอบ้านด่านลานหอย